

lékeztetett minden a régi időkre. A nyugati emberek akkoriban nálunk is azt hitték, hogy akkor lesznek gazdaságosak és haladó szelleműek, ha a sűrűn lakott tájak lakosságát óriási bércaszárnyákba zsúfolják. Oroszország szemmel láthatólag itt is azzal kísérletezik, hogy az új dolgokat olyan alapeszmék alapján építse fel, amelyeket a demokráciák az utolsó ötven év tanulságai alapján már régen elvetettek maguktól.

GEROLAMO SAVONAROLA:

A VILÁG ROMLÁSÁRÓL

Az igazat hiszem, bár lehetetlen,
Te föld Vezére, hiszem végtelen
Gondviselésed, nincsen kételyem:
A böles tapasztalást észbe vehettem.
De néha mint a jég oly dermedetten
A drága virtust romba dőlni látom
A pusztuló világon,
S megromlanak a régi hagyományok.
Egy rezge fényt se látok,
A bűn dicsekszik s van ki bátran úgy szól,
Hogy nem is élsz te, vagy ha élsz, alúszol.

De hiszem én, hogy bizton figyeled te
A bűneinket, Örök Hatalom,
Hogy igazán büntess ama napon,
Midőn jajongunk majd a tűzbe vetve.
A mi erényünk nem való egekbe,
Mert Istent itten káromolni érdem,
Catonak sorsa szégyen,
Szent jogarunkat haramia hordja
S Péternek por a dolga,
Jaj, annyi rabló, annyi rút parázna!
Az ég hogy is néz ennyi rothadásba?

Nem látod itt, az ördögi vigyor, hogy
Csúfalkodik, hogy hömpölyög a bűn?
Az én szívem föllázad keserűn.
Mert bíborában nézzed ezt a bomlott
Komédiást, e fajtalan bolondot,
Akit imád a föld, a balga nép s te
Nem gyúlsz haragra mégse
Ha dőzsöl ez a disznó, beste féreg

S a mennyei dícséret
Dalát fülébe zengik a paráznák
S fiaidat hegyen-völgyön vadásszák?

Bitangok boldogok ma, vígan élnek,
Kik bendőt vérünk árán töltenek,
Kik sarcolják a szegény özvegvet:
És csapdát vetnek árva kisededének!
Ma ájtatos és jámbor az a lélek,
Ki vagy csaló, vagy fosztogat, harácsol,
S nem fél az Ég Urától,
De aki gyöngé, eltiporja bátran;
És ebben a világban
Csak az dicső, csak olyat süvegelnek,
Ki bűneit teremti műremeknek.

A világot a bűn igába törte
S ha nincs aki a nyűgöt levegye,
Majd Róma is ledől, a föld feje,
S a nagy hivatal megszakad örökre.
Jaj, Fabricius, Brutus, hogy gyötörne
A gyász, így látva romba dőlt hazátok!
Nem volt elég az átok,
Se Néró, Caesar, Catilina, Sulla,
Se Marius bosszúja:
Az irgalom kimúlt s fene dühével
Pusztít megint az ember és a némbor.

A szép erény ma koldul szárnya-szegve
S ujjong a vak világ, a dőre nép,
Az uzsora ma tudós bölcsesség,
A kegyelem nem tetszik senkinek se
És nincs aki a jó utat keresse,
Ledöntene a dermedő jegesség
S nyomorultan elesnék,
Ha roskadozva sem lehetne hinnem,
Hogy eljutok majd máshová eminnen,
S kítetszik majd a lélek egyre szebben,
Hogy kedvesebben kinek szárnya lebben.

Dalom, eredj, ügyes légy,
Ne támogasson bíboros kegyesség,
Kerüld a drága termeket,
De harsonáld akinek érdemes még,
Hogy ezt a gaz világot megveded.

Horváth Béla fordítása.